

دایره

سفیر خربت غریب الغریبا

به مناسبت سالروز وفات حضرت معصومه

شهر قم ببرد؛ زیرا از پدرم شنیدم که می‌فرمود شهر قم مرکز شیعیان ما است.»
حضرت معصومه علیها السلام در روز ۲۳ ربیع الاول سال ۲۰۱ هـ ق وارد شهر مقدس قم شدند و در محلی که امروز «میدان میر» نامیده می‌شود و در منزل شخصی به نام «موسی‌بن‌خزرج» که از بزرگان خاندان اشعری بود موقتاً اقامت گزیدند.
ایشان به مدت ۱۷ روز در قم مشغول عبادت و راز و نیاز با خدا بود و در روز دهم یا یازدهم سال ۲۰۱ هـ ق دیده از جهان فرو بست.

باغ بابان یا همان حرم حضرت معصومه

مردم قم با تجلیل فراوان پیکر پاک حضرت را به محلی به نام «باغ بابان» که قبرستان خانوادگی اشعریون بود، تشییع و به خاک سپردند. پس از دفن حضرت معصومه علیها السلام «موسی‌بن‌خزرج» سایبانی از بوریا بر روی آرامگاه شریف ایشان ساخت، تا این که پس از سال‌ها حضرت زینب علیها السلام دختر امام جواد علیه السلام اولین گنبد را بر فراز آرامگاه شریف عمه بزرگوارشان بنا کردند. از آن زمان به بعد، محل عبادت حضرت معصومه علیها السلام که حجره‌ای در مدرسه «سئیه» به نام «بیت‌النور» است، به محل زیارت ارادتمندان آن حضرت تبدیل شده است.

ببر، راهی خراسان شد.
یک سال بعد از هجرت برادر، حضرت معصومه علیها السلام به شوق دیدار برادر بزرگوارشان، همراه عده‌ای از برادران و برادرزاده‌ها به سمت خراسان حرکت کردند و در هر شهر و محلی از طرف مردم مورد استقبال واقع می‌شدند. این‌جا بود که آن حضرت هم مانند عمه بزرگوارشان حضرت زینب علیها السلام پیام مظلومیت و غربت‌برادر گرمی‌شان را به مردم می‌رساندند و مخالفت خود و اهل‌بیت علیهم السلام را با حکومت‌حیله‌گر بنی‌عباس اظهار می‌فرمودند.

اما با رسیدن کاروان حضرت به شهر ساوه، عده‌ای از مخالفین اهل بیت علیهم السلام که از پشتیبانی مامورین حکومت برخوردار بودند، راه حضرت را بستند و با همراهان حضرت وارد جنگ شدند. در نتیجه، تقریباً همه مردان کاروان به شهادت رسیدند و بنا به روایت‌های متعدد حضرت معصومه علیها السلام را هم مسموم کردند.

به هرحال، یا بر اثر اندوه و غم زیاد از این ماتم و یا بر اثر مسمومیت ناشی از زهر، حضرت فاطمه معصومه علیها السلام بیمار شدند و از آن‌جایی که با این اوضاع امکان ادامه سفر به سوی خراسان ممکن نبود، عازم شهر قم شدند و به معدودی از همراهان‌شان که بعد از جنگ زنده مانده بودند، فرمودند «من را به

«یکی از امتیازات بزرگی که شهر عزیز قم دارد، این است که بر گرد مضجع شریف یکی از برگزیدگان اهل‌بیت علیهم السلام حضرت فاطمه معصومه علیها السلام بنا شده است.» مقام معظم رهبری

اشاره

دهم ربیع‌الثانی سالروز وفات حضرت معصومه

نام شریف آن بزرگوار، «فاطمه» و مشهورترین لقب‌شان «معصومه» است. پدر بزرگوارش، امام هفتم شیعیان حضرت موسی‌بن‌جعفر علیه السلام و مادر مکرمه‌اش، حضرت نجمه خاتون علیها السلام است که مادر امام هشتم شیعیان هم هست. حضرت معصومه علیها السلام در روز اول ذی‌القعدة سال ۱۷۳ هـ ق در مدینه متولد شد و در همان سنین کودکی، با مصیبت شهادت پدرش امام موسی کاظم علیه السلام در حبس هارون در شهر بغداد مواجه شدند و از آن به بعد تحت مراقبت و تربیت برادر بزرگوارشان بزرگ شدند.
در سال ۲۰۰ هـ ق در پی اصرار و تهدید مامون عباسی سفر تبعیدگونه امام رضا علیه السلام به مرو آغاز شد و امام رضا علیه السلام به اجبار بدون این که کسی از بستگان و اهل بیت خود را همراه خودش به این سفر تبعیدی

فضایل حضرت معصومه

۱. شرافت خانوادگی

آن حضرت «بنت رسول الله ﷺ» و «بنت ولی الله» و «اخت ولی الله» و «عمه ولی الله» است که این امر، سرچشمه سایر فضایل و کمالات معنوی و روحانی ایشان است.

۲. علم و حدیث اهل بیت

یکی از والاترین عناوینی که نشان دهنده بلندی مرتبه علم و آشنایی کریمه اهل بیت ﷺ با معارف بلند اسلام و مکتب حیات بخش تشیع است، محدثه بودن آن حضرت است. بزرگان علم حدیث، احادیث و روایات رسیده از آن حضرت را قبول داشته و به آن استناد کنند.

۳. معصومه

حضرت فاطمه معصومه ﷺ که پرورش یافته مکتب ائمه طاهرين ﷺ و یادگار صاحبان آیه تطهیر است، نمونه عالی از طهارت و پاکی است. حضرت امام رضا ﷺ خواهر گرامیش حضرت فاطمه معصومه ﷺ را معصومه لقب داده‌اند و با عنوان معصومه معرفی

نموده‌اند.

۴. کریمه اهل بیت

پس از دفن حضرت معصومه ﷺ در باغ بابلان تا به امروز، آستان حرم ایشان منشا هزاران کرامت و عنایت ربانی بوده است. چه قلب‌های ناامیدی که سرشار از امید به فضل و کرم الهی و چه دست‌های تهی که سرشار از رحمت ربوبی و چه انسان‌های بریده از همه جا و ناامید از همه کس که با دلی شاد و روحی پیوسته به ابدیت از درگاه پر فیض و کرم این کریمه اهل بیت ﷺ برگشته و برای خود نوعی زندگی براساس ایمان مستحکم به ولایت اولیای حق بنا کردند.

۵. مقام شفاعت آن حضرت

از جمله کسانی که به شفیعه بودنش در روایات و آثار دینی تصریح شده است، فاطمه معصومه ﷺ است.^۱

حضرت معصومه در روایات

امام صادق ﷺ فرمود: «برای خدا حرمی است و آن مکه است و برای رسول خدا ﷺ حرمی است و آن

مدینه است. برای امیرالمؤمنین ﷺ حرمی است و آن کوفه است و برای ما حرمی است و آن شهر قم است و به زودی بانویی از فرزندان من در آنجا دفن خواهد شد که نامش «فاطمه» است. هر کس که او را زیارت کند بهشت بر او واجب خواهد شد.^۲
امام جواد ﷺ فرمود: «کسی که عمه‌ام را در قم زیارت کند پاداش او بهشت است.»^۳
امام صادق ﷺ: «کسی که حضرت معصومه ﷺ را زیارت کند در حالی که آگاه به شأن و منزلت ایشان باشد، به بهشت می‌رود.»^۴
امام رضا ﷺ فرمود: «هر کس خواهرم معصومه را در قم زیارت کند، مانند کسی است که مرا زیارت کرده باشد.»^۵

منابع:

۱. برگرفته و تلخیص است از کتاب زندگی‌نامه حضرت معصومه ﷺ، انتشارات آستانه مقدسه قم.
۲. البحار، ج ۶۰، ص ۲۱۶.
۳. کامل الزیارة.
۴. بحار الانوار، ج ۴۸، ص ۳۰۷.
۵. ناسخ التواریخ، ج ۳، ص ۶۸.

